

Jūrmala

Apkaimes

Publicēts: 11.02.2021.

1. Priedaine

Priedaine ir Jūrmalas galējais austrumu punkts, iebraukšana Jūrmalā no Rīgas un Liepājas šosejas puses ir Priedainē. Tā atrodas Lielupes labajā krastā un vēsturiski veidojusies kā Pierīgas vasarnīcu rajons uz bijušās Salas muižas zemes. Priedainei nav tiešas pieejas jūrai, tā ir klusa, priežu ieskauta apkaime. Jūrmalā iekļauta 1949.gadā.

Priedainē atrodas viens no skaistākajiem aizsargājamiem Jūrmalas dabas objektiem – Baltā kāpa. Kāpa radusies pēc tam, kad Lielupe 1757.gadā pārrāva zemes šaurumu, izveidojot jaunu ieteku jūrā. No kāpas paveras panorāma ar Lielupi, Stirnu ragu un Bullupi.

2. Lielupe

Teritorija ielokā starp jūru un Lielupes ieteku Rīgas līcī – robežas ietver pludmali ziemeļos, dzelzceļu un Vikingu ielu dienvidos, 9.liniju rietumos un 36.liniju austrumos. Agrāk saukta par Bulliem, jo atradās uz Bullu muižas zemes, kopš 20. gadsimta trīsdesmitajiem gadiem nosaukums “Lielupe”. Viena no pirmajām vasarnīcu apbūves vietām. Celtniecība sākās ap 1910. gadu, kad apbūvēja jūrai tuvāko daļu. Apbūve iekļaujas plašajā priežu meža parkā.

Lielupē atrodas plašākā tenisa bāza Latvijā – tenisa centrs “Lielupe”, kas speciāli tika būvēts Deivisa kausa sacensību norisei.

3. Bulluciems

Lielupes teritorijas vēsturiski senākā apdzīvotā daļa. Atrodas pie Lielupes grīvas, 3 kilometru attālumā no Lielupes dzelzceļa stacijas. Bulluciema vēsture Jūrmalā, upes labajā krastā saistās ar pārceltuvi un Plosta krogu kopš 17. gadsimta beigām.

Tīklu ielā izveidots Jūrmalas Brīvdabas muzejs, kurā izvietota 19. gs. beigu–20. gs. sākuma piekrastes zvejnieku sēta ar tai raksturīgām ēkām – dzīvojamo māju, klēti, tīklu šķūni, zivju kūpinātavu, pirti un citām būvēm kas atvestas no dažādiem jūrmalciemiem. Tāpat muzejā iespējams apskatīt laivu un enkuru kolekciju, lielāko virvju kolekciju Latvijā. Grupām iespējams pieteikt ekskursijas ar virvju višanu, jūras mezglu siešanu, tīklu lāpīšanu, kūpinātu zivju degustāciju ar latviešu tradīciju kopas piedalīšanos.

4. Bulduri

Pilsētas daļa starp Lielupi un Dzintariem. Bulduri ir viena no blīvāk apdzīvotajām Jūrmalas apkaimēm. Viens no pirmajiem vasarnīcu rajoniem – apbūve sāka 19.gadsimta četrdesmitajos gados. Apbūve gar jūru sāka gadsimtu mijā, kad teritorija tika sadalīta regulāra plānojuma gruntsgabalos. Nosaukums veidojies no muižas īpašnieka Johana Buldrinka uzvārda 15.gadsimtā.

5. Dzintari

Dzintari ir viens no labāk saglabātiem Jūrmalas rajoniem ar vēsturisko plānojumu un koka apbūvi. Teritorijas attīstība aizsākusies 19.gadsimta otrajā pusē ar priežu mežu klātā smilšainā apvidū un vēsturiski vairāk pazīstama kā Edinburga (līdz 1929. gadam). Tā

bija iecienīta aristokrātu apmešanās vieta kopš 19.gadsimta septiņdesmitajiem gadiem. Gruntsgabali šeit ir lielāki nekā līdzās esošajos Majoros, arī ēkas reprezentablākas un pazīstamu arhitektu (V.Bokslafa, E.Laubes, K.Morberga u.c.) projektētas.

Dzintaru rietumu daļā ir plaši pazīstamā Dzintaru koncertzāle. Te iekārtots arī 14 hektārus plašs atpūtas parks – Dzintaru mežaparks, kas piemērots kā aktīvās, tā mierīgās atpūtas cienītājiem. Parkā atrodas spēļu laukumi bērniem, skeitparks, skrituļslidotāju trase, 35 metrus augsts skatu tornis, kafejnīcas u.c. atpūtas objekti.

6. Majori

Majori ir Jūrmalas centrālā daļa. Te atrodas tūristu un vietējo iedzīvotāju iecienītā gājēju iela – Jomas iela. Majori ir viena no blīvāk apdzīvotajām pilsētas daļām, tā ir arī viena no iecienītākajām tūristu apkaimēm. Šeit atrodas gan Jūrmalas kultūras centrs, Jūrmalas muzejs, Tūrisma informācijas centrs, vadošās SPA viesnīcas. Majori jau izsenis zināma kā vieta, kur norisinās dažādi svētki – Jomas ielas svētki, kūrortsvētki, koncerti un citi kultūras pasākumi. Majoru pludmale kļuvusi atpazīstama arī Eiropas mērogā kā pludmales volejbola sacensību norises vieta.

7. Dubulti

Jūrmalas kūrorta vecākā daļa, Jūrmalas valstspilsētas administratīvais centrs 22 km no Rīgas. Dubultos Lielupi no jūras šķir tikai 320 metrus plata zemes josla. Dubultu apbūvi veido trīs pilsētņēmnieciski atšķirīgas telpiskas struktūras:

senākā zvejniekciema teritorija ar likumotu ielu tīklu un gruntsgabalos iedziļinātām, zaļumos ieskaitām dzīvojamām ēkām un vasarnīcām,

pilsētas tipa apbūve ar cieši kopā sabūvētām ēkām gar galveno ielu,

administratīvais un kultūras centrs ar vizuālo dominanti – luterāņu baznīcu, kādreizējo kūrāli ar koncertdārzu un parku, pilsētas valdes namu un dzelzceļa staciju.

Dubulti ir bagāti ar stilistiski un funkcionāli daudzveidīgu arhitektūru. 19.gs koka ēkas būvētas guļplanku tehnikā, tautas celtniecības tradīcijās vai ar klasicisma arhitektūrai tuvām detaļām. 20.gs sākumā ietekmi saglabāja neoklasicisms, dzīvojamās ēkas un vasarnīcas papildinājās ar lodžijām un plašām, stiklotām verandām. Historisma arhitektūras iespaidā veidojās verandu logu dalījums, fasāžu kokgriezuma dekors, apjomu asimetriskās kompozīcijas.

8. Jaundubulti

Pilsētas apkaime starp Dubultiem un Mellužiem. Apbūve sāka 1848. gadā. Izteikti regulārs plānojums, ko veido trīs jūras krastam paralēlas maģistrāles ar perpendikulāru šķērsielu tīklu.

9. Pumpuri

Pumpuri atrodas starp Jaundubultiem un Mellužiem. Agrākais nosaukums Karlsbāde I – nosaukums cēlies no zemes īpašnieka Kārļa fon Firksa vārda. Vasarnīcu rajons, kurā atradusies arī ūdens dziednīca, pansionāts un autokempings. Nacionalizētajās vasarnīcās padomju laikā bija plašas pionieru atpūtas nometnes.

10. Melluži

Nosaukums pazīstams kopš 17.gadsimta – 1693.gadā te bijušas "Mellužu" mājas. Iespējams, ka nosaukuma izcelsme saistīta ar bagātīgajiem melleņu mežiem šajā rajonā. Mellužu krogu atpūtai izmantoja kurzemnieki, kas ceļoja uz Rīgu. Zeme kādreiz piederējusi fon Firksu dzimtai. 1827. gadā Kārlis fon Firkss līdzās krogam uzbūvēja kūrmaļu, un visu rajonu sāka saukt par Karlsbādi. Vietējie iedzīvotāji mājas būvēja gar Upes ielu, bet vasarnīcu būve no 1836.gada sākās ap kūrmaļu un Kāpu ielā. Sabiedrisku nozīmi ieguva parks ar "mušeli" – paviljonu, kurā uzstājās mūziķi un notika teātra izrādes. Jūras malā ierīkoja peldu

iestādi ar siltām vannām un uzcēla paviljonu.

11. Asari

Asari izveidojušies kādreizējā Saušu zvejniekciema teritorijā. Pašreizējais nosaukums kopš 19. gadsimta cēlies no Asaru mājām – senākajām zvejnieku mājām “Lielasari” un “Mazasari”. Apbūve sākusies 19. gadsimta otrajā pusē. Ievērojama kā zemeņu audzēšanas vieta. Zemenes šeit pirmo reizi iestādītas 1877 .gadā – tās no Francijas atvedis vasarnīcas īpašnieks Kortēzi. 30.gados Asari bija iecienīta Rīgas inteliģences atpūtas vieta.

12. Vaivari

Jūrmalas pilsētas daļa starp Asariem un Kaugurciemem. Vaivaros atrodas Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari”, kas ir medicīniskās rehabilitācijas, veselības un sociālās aprūpes, izglītības un zinātnes valsts nozīmes objekts – lielākā šāda tipa medicīnas iestāde Latvijā.

13. Sloka

Jūrmalas daļa (33 km no Rīgas) Lielupes krastā, vietā, kur Lielupe apmēram 2 km attālumā no jūras pagriežas uz austrumiem, izveidojot Jūrmalas pussalu. Sloka ir otra apdzīvotākā pilsētas apkaime.

Jūrmalas teritorijā Sloka ir viena no senākajām apdzīvotajām vietām –1785. gadā Slokai piešķīra tirdzniecības miesta tiesības, bet pilsētas tiesības – 1878. gadā, bet Slocenes upīte, pie kuras tā atrodas, vēstures avotos minēta jau 1255. gadā.

14. Kauguri

Kauguri ir Jūrmalas lielākais daudzstāvu dzīvojamo ēku rajons, tā ir pilsētas visblīvāk apdzīvotā daļa – tajā dzīvo vairāk nekā trešdaļa Jūrmalas iedzīvotāju. Te atrodas Jūrmalas lielākā izglītības iestāde – Jūrmalas Valsts ģimnāzija.

15. Kaugurciems

Kaugurciems sāka veidoties 17.gs kā apdzīvota vieta ar zvejnieku mājām un krogu. Kaugurciema vēsturisko apbūvi veido bijušās zvejnieku sētas ar dzīvojamām un saimniecības ēkām un mūrētiem pagrabiem. Kaugurciema teritorija ir tipisks neregulāra plānojuma paraugs ar galveno Kaugurciema ielu, kas līkumo paralēli jūrai. Zemesgabali ir dažādas formas un lieluma. Kaugurciema galvenā arhitektoniskā un pilsēt būvnieciskā vērtīga ir gleznieciska dabas un apbūves ainava.

16. Ķemeri

Jūrmalas rietumu daļa, ko ar pārējo Jūrmalu un Rīgu saista dzelzceļš un Rīgas-Ventspils autoceļš. Pēc platības – lielākā Jūrmala apkaime (13,8 kvadrātkilometri). Ķemeri atrodas 6 km no jūras starp ezeriem un purviem, kas bagāti ar sēravotiem. Tāpēc to attīstība saistīta ar purvos esošo sērūdeņu dziednieciskajām īpašībām. Tautas dziedniecībā izmantotie Ķemeru svētavoti ārstiem bija pazīstami jau 18.gs. otrajā pusē un 19.gs. sākumā, kad uz šejieni ārstniecības nolūkos brauca sirgstošie Kurzemes augstākās sabiedrības pārstāvji.

17. Jaunķemeri

Jaunķemeri atrodas Jūrmalas rietumos ar pieeju jūrai, apkaimē atrodas arī Slokas ezers. Pēc platības tā ir trešā lielākā apkaime Jūrmalā (8,3 kvadrātkilometri). Apkaimē atrodas Latvijā vienīgais klimata un balneoterapijas rehabilitācijas centrs „Jaunķemeri”, kas piedāvā modernas diagnostikas un ārstēšanas metodikas kompleksā ar dabīgo līdzekļu izmantošanu – sērūdeņradi, bromu

minerālūdeni, dziednieciskajām dūņām.

18. Bažciems

Bažciems ir vismazāk apdzīvotā Jūrmalas apkaime, atrodas Lielupes krastā. Lielāko daļu šīs teritorijas klāj meži. Robežojas ar Sloku, Kauguriem, Brankciem un Kūdru.

19. Branķuciems

Branķuciems robežojas ar Bažciem un Kūdru, pēc platības mazākā apkaime Jūrmalā (1,3 kvadrātkilometri). Atrodas Lielupes krastā.

20. Bražciems

Bražciems ir daļa no Lielupes labā krasta teritorijas. Atrodas pilsētas austrumu daļā pie Lielupes autosatiksmes tilta. Platība 3,9 kvadrātkilometri.

21. Druvciems

Pēc platības otra mazākā Jūrmalas apkaime (1,5 kvadrātkilometri), atrodas Lielupes kreisajā krastā. Druvciemā nav tiešas piekļuves jūrai.

22. Krastciems

Krastciems robežojas ar Valteriem un Sloku, atrodas Lielupes kreisajā krastā.

23. Kūdra

Pilsētas teritorija ar nelielu apbūves teritoriju, viena no mazāk apdzīvotajām Jūrmalas apkaimēm. Atrodas pilsētas rietumu daļā pie Slokas ezera.

24. Stirnurags

Stirnurags atrodas Lielupes kreisajā krastā, starp Buļļuciemu un Lielupi.

25. Vārnukrogs

Pēc platības viena no lielākajām apkaimēm (5 kvadrātkilometri). Pilsētas apkaime ar otru mazāko pastāvīgo iedzīvotāju skaitu. Atrodas Lielupes labajā krastā.

26. Valteri

Pilsētas daļa Lielupes kreisajā krastā 3,1 kvadrātkilometra platībā starp Druvciem un Krastciem.

<https://www.jurmala.lv/lv/apkaimes>